N^ro 29.

# KURYER LITEWSKI

*Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.*

z *Wilna* *29. Grudnia / 9. Stycznia* *Roku 1799. we Srzodę.*

### *z Peterburga 17/28 Grudnia.*

Garnizonowego Archarowa regimentu Podpółkownik Putiłow otrzymał rangę Półkownika, komendę twierdzy S. Piotra, i Szefowstwo regimentu garnizonowego. Generał Maior Swerczkow uwalnia się od służby. Znayduiący się przy korpusie Kadetow lądowych Generał Infanteryi Graf Fersen na własną prozbę uwolniony od służby z nayłaskawszym pozwoleniem noszenia munduru.

Szef regimentu muszkietyerow Generał Maior Graf welicz i naznaczony Szefem regimentu muszkietyerow Pawłuckiego; Generał Maior Pawłuckoy Szefem regimentu Jwelicz Połku Kirassyerow Nepluiewa i Kommandorem będzie Połkownik Xiąże Cicianow Generał Maior Xiąże Wołkońki 3 naznaczony Kommendantem Malty, którey garnizon składać będą złączone bataliony grenadyerow Podpółkownika Budberga i Maiora Szengelindzewa.

### *z Wiednia 19 Grudnia.*

Potwierdziła się wiadomość odebrana dawniey z Semlina; iż Mustafa Belgradu Wielkorządca mianowany iest Beglerbeiem Romelii Nie chce przyiąć urzędu, ponieważ do ego przywiązano obowiązek woiowania z Buntownikiem Passwan Oglou. Dla go więc usiłuie ziednać sobie miłość i szacunek mieszkańcow Serwii całey, opatrząc żywnością, ażeby Porta Ottomańska ich prozbę pozwoliła mu zostać spokoynie w Belgradzie.

Passwa Oglou z drugiey strony posuwa się do Moldawii i Wołoszczyzny; kopalnie soli iego są w mocy; Bosnia, Serwia, i Bulgarya czuią soli niedostatek, tak dalece iż Basza prosił Kommendanta w Semlinie, aby dozwolił one Turkom w Węgrzech kupować. Według listow Włoskich, Tunetańczy odesłali do Sardynii Konsulowi i ich Konsulow: Duńskiego, Batawskiego i Cesarskiego z ich żonami. Sług w niewoli trzymaią, pozwalaiąc ich kupować.

### *z Londinu 30 Listopada z Gazety Frankfortskiey.*

W proiekcie skarbowym, który podał Parlamentowi pierwszy Minister, zawiera się odkupienie dziesięcin; przez co w tym roku na powszechną potrzebę narodu zebrać można 4 milliony FS. Niedawno P. Fox z przyiacielem iadąc do Londinu, przez złodzieiow napadniony i odarty został. W Hrabstwie Yock PP. Collisson i Kirkell urodzili się dnia iednego przed 73 laty; d. 20 teraźnieyszego miesiąca razem umarli, i w iednym grobie są złożeni.

### *z Paryża 17 Grudnia z Gazety Berlinskiey.*

Dnia wczorayszego w radach narodowych czytano rapport Direktorow o rozpoczętey woynie z Królem Jmcią Sardynskim. Armia Francuzka Turin opanowała. Magazyny i zbroiownie Piemontu są zaięte, iakoteż twierdze kraiu całego. Woyska Piemontskie i Szwaycarskie przyłączone zostały do Francuzkich; rząd tymczasowy w Turinie. Krół Jmć z całą familią oddalił się do Sardynii.

Woyska nasze, iak wiadomo, ustąpiły z Rzymu ku Ankonie. Okoliczności ważnego zdarzenia następuiące były.

Od kilku dni nie tayny był zamiar Neapolitańczykow. Generał Championnet nie maiąc siły dostateczney postanowił usunąć się w głąb kraiu. D. 24 Listopada rapport odebrał o nieprzyiacielskim wtargnieniu. Uderzono na trwogę w zamku S. Anioła. Cokolwiek było w mieście żołnierza, posłano ku granicom; most w Tiwoli zrzucono, ponieważ iedna z Neapolitańskich kolumn tędy przechodzić miała.

Do kommenderuiącego Generała de Mack wysłany Officyer z prozbą o zwrócenie Posła Francuzkiego, przyniosł odpowiedź, że woyna Rzymskiey tylko RPtey iest wypowiedziana. Kellermann z Tiwoli poszedł ku Terracinie. Tym czasem rosła w Rzymie boiaźń i trwoga. Championnet

pod karą śmierci nakazał Duchowieństwu spokoynosć utrzymywać. Nie było przecie zamieszania żadnego.

Wkrótce potym wyszła proklamacya, po tey druga, i innych wiele. Konsulowie obywatelow wzywali do broni. Zebrało się cokolwiek ludu, lecz to iuż na nic się nie przydało. Armia Neapolitańska Rzym opasywała; bronić się w mieście niepodobno zewsząd otwartym. Zostawiwszy więc wyborny garnizon w zamku S. Anioła Championnet ustąpić do Civita Castellana postanowił.

Francuzcy Kommissarze, Senat, Konsulowie, Tribunat, i wszyscy urzędnicy za woyskiem poszli d. 26. Król Jmć Dwóch Sicilii wkroczywszy do Rzymu, Xcia Belmonte Pignatelli Wielkorządcą, Xcia Salandra Kommendantem postanowił. Republikantow idących ku Toskańskim granicom, w Witerbo i Aquapendente zkrzywdzono. Biskup ostatniego miasta wielu sam odprowadzaiąc za branę w życiu zachował.

Direktoryat w drugim pismie do zgromadzenia prawodawczego wylicza przyczyny woyny wypowiedzianey we Włoszech; te są: pretensye Króla Dwóch Sicilii do Spoletu i wyspy Malty; krzywdzenie Francuzow bawiących w Neapolu; przyimowanie do portow nieprzyiacielskich okrętow; dostarczenie sternikow na przeprowadzenie Nelsona przez cieśninę Messińską; zakaz dowożenia żywności do Malty; naostatek wtargnienie woysk Neapolitańskich do kraiu Rzymskiego.

Przeciw Dworowi Turińskiemu: nieogłoszenie traktatu z Francyą zawartego; przyimowanie emigrantow; zabóystwa potaiemnie dopełnione na wielu żołnierzach Francuzkich; odmówienie żywności garnizonom w twierdzach Piemontskich stoiącym; rozdanie broni na 30 tysięcy millicyi; zciąganie woyska do Loano, gdy Neapolitańskie zbliżyły się do Rzymu i Liworny; domaganie się zwrócenia catadelli Turińskiey, odwlęczone dostawienie woyska posiłkowego.

W przypadku wybuchnienia woyny nowey, rząd Batawski, iak mówią, obowiązał się nam pożyczyć 12. millionow złotych Hollenderskich, i całą potęgę morską narodu oddać pod władzę Direktorom. Teraz w Paryżu zatrudniaią się zpisywaniem drzwi i okien, od których podatek iest ustanowiony. General Michaud niektóre miasta w Departamencie Cotes du Nord ogłosił obleżonemi, w których nowe rozruchy widzieć się dały.

Sławny Delille powraca do Paryża, i w Institutum narodowym obowiązek swóy pełnić będzie. Bruguiere i Olivier którzy w r. 1792. uczoną podróż przedsięwzieli do Archipelagu, Grecyi, Turcyi i Persyi, niedawno szczęśliwie powrócili do Ankony. Pierwszy umarł. Olivier doniosł Direktorom, że zbior szacowny roślin, nasion, zwierząt, owadow przez się wynalezionych w długiey podróży, wysłał z Mediolanu ieszcze w Pażdzierniku do Muzeum naszego.

W mieście Velletri przed rokiem z ziemi dobyto, i do Rzymu zprowadzono posąg Pallady. Starożytna iest, Greckiey ręki, równaiąca się Apolinowi, i zupełnie cała, bez uszkodzenia znacznego, z białego marmuru. Kupioną u właścicielow, Kommissarze nasi do Paryża przesłali. Biega tu pogłoska do prawdy nie podobna, że woyska Francuzkie pod kommendą Generała Monnier w okolicach Ankony nieprzyiacioł rozgromiwszy, drogę sobie otworzyły do Neapolu.

Toż samo twierdzić można o założonym w Delta mieście nowym przez armią Egiptską, na mieyscu bardzo wygodnym, w kraiu nad inne żyżnieyszym; imie nie wiadome. Od dawnego czasu Direktoryat żadnych wiadomosci urzędowych z Afryki nie ogłosił, przeto też rzadki chce wiarę dać spokoynosci iaka w Egipcie ma dziś kwitnąć, zprzymierzeniu się Arabow przed tym nieprzyiaznych z Francuzami, &c.

To pewnieysza cośmy dawniey donieśli o teraznieyszym stanie wyspy S. Domingo. General Hedouville i Kommissarz Raymond powrócili do Paryża. Toussaint niechciał ich przyiąc do kraiu. Anglicy przywiedli do skutku proiekt dawno ułożony. Pomieniony Murzyn mieć będzie kommendę w osadzie pod opieką W. Brytannii, niepodległey. W nadgrodę samym Anglikom handel wolny w całey wyspie; tey niepodległość ogłoszono zaraz po przybyciu Generała Hedouville.

Salicetti wyieżdża do Genui; rozumiemy że będzie Kommissarzem RPtey przy armii Włoskiey; sprawował iuż ten urząd r. 1796. w obozie Generała Buonaparte. Złoży dostoyność reprezentanta w Radzie 500. W Porcie Bresteńskim rozgłoszono, że Direktoryat zamyśla wielkie, czynić odmiany między Officyerami flotnemi, Nie wiadomo czyli iakie nastąpią; tym bardziey kiedy przyidą do skutku.

*z Florencyi 4. Grudnia z Gazety Frankfortskiey.*

20. Listopada wbiegła do Liworny flotta Genueńska ze 40. żaglow pod strażą dwóch statkow woiennych. Kapitan Angielskiey fregaty nie mieszkaiąc oświadczył, Kommendantowi Ligurow Lodero, ażeby się poddał lub do obrony sposobił. Ten odpowiedział, iż w porcie do mocarstwa oboiętnego należącym, Genueńczykowie bespieczeństwo spodziewali się znaleść zupełne, i opiekę.

Jednak Officyer Angielski wszystkich Ligurow ogłosił ieńcami, i flagę narodową zdiąć kazał. Zaniosł protestacyą do rządu Toskańskiego Konsul RPtey. Gubernator miasta przyrzekł że statki będą zwrócone, przydaiąc że się to stało przez omyłkę, ponieważ Anglicy rozumieli, że port zewnętrzny nie iest neutralnym. Zaniesione proźby do Lorda Nelson i Ministra W. Britańnii, spodziewać się w krótce każą skutku pomyślnego.

*z Liworny 6. Grudnia z Gazety Frankfortskiey.*

Woyska Neapolitańskie u nas wysadzone na ląd wynoszą 7. tysięcy zbroynego ludu; część do srzodka kraiu wkroczyła; iakoż odbieramy wiadomość o zaięciu Scaricalasino mieysca w bliskości Bononii leżącego. Admirał Lord Nelson lędwie dzień ieden zabawił w Liwornie; d. 30. Listopada wyszedł pod żagle spotykaiąc eskadrę Portugalską; ta iak mówią, przez nawalność rozproszona została.

*z Medjolanu 7. Grudnia z Gazety Berlińskiey.*

Generał en chef Joubert dnia wczorayszego wyiechał do Piemontu; przesławszy tamże znaczną diwizyą woyska Francuzkiego. Nie mieszkaiąc ogłoszono proklamacyą, w którey woyna Królowi Jmci Sardyńskiemu iest zapowiedziana. Za tą nastąpiła druga do armii Piemontskiey, w pochlebnych wyrazach zachęcaiąca żołnierzy, do zachowania przymierza między Francyą i Piemontem zawartego.

Oświadcza Generał, iż woyska Piemontskie do Francuzkich wcielone będą, żołd równy odbiorą, i awanse według zasługi. Osobą i maiątkiem odpowie, ktokolwiek w armii nieporządek zaszczepiać zechce. Według Listow z Bononii, Generał Championnet ustąpiwszy z Departamentów Zachodnich kraiu Rzymskiego, obronne stanowisko wybrał; prawe skrzydło oparłszy o Citta di Castello, srzodek o góry Apenninu, skrzydło zaś lewe o twierdzę Ankońską.

Od armii iego dawno iuż nie mamy rapportów urzędowych; pogłoska iest, iż odebrawszy spodziewane posiłki, woynę odporną zamienił w zaczepną, usiłuiąc odzyskać co dotąd stracił. W urzędach Cisalpińskich wielkie odmiany pewnie nastąpią. Przybył z Paryża Kommissarz Rivaud; Fouché do Oyczyzny powraca. Ostatniey nocy gwardyą Direktorow i Zgromadzenia Prawodawczego rozbroiono. Mieysce oney zastąpiły woyska Francuzkie. Podobno zamyślaią w kraiu naszym zwrócić wszystko do stopnia w na którym Poseł Trouvé rzecz postanowił; ten według odgłosu powszechnego iest w mieście. Wchodzić nikomu nie wolno do pałacu Direktorow i Prawodawców, ani też wychodzić. Przez noc całą była tayna rada. Wielu obywatelow aresztowano; cirkuły Konstitucyine są zapieczętowane.

Biega wieść, iż za dni kilka nowych reprezentantow i nowe zgromadzenie Prawodawcze mieć będziemy. Dnia dzisieyszego obiecuią nam przybycie woysk Piemontskich. Nie wiadomo pewnie co się tam stało; marsz woyska pokazuie, że Francuzi opanowali wszystko bez wielkich przeszkod. To pewna, iż Poseł RPtey Eymar i Cisalpiński Minister ieszcze d. 5. zchronili się do citadelli Turińskiey.

Zapewniaią, iż w Novarra, Alexandria, Suze, Cherasco, municipalność ustanowiono, a część Piemontskiego woyska z Francuzkim się złączyła. Dnia podobno iutrzeyszego w Turinie ma wybuchnąć wielka rewolucya.

D. 10. Lamberti Prezydent Direktoryatu naszego złożył swóy urząd; rozumiemy ze inni póydą za przykładem iego. Co się stało na obradach taiemnych, nie wiadomo. Ostatnie listy z Ankony nie wspominaią, ażeby po utarczce pod Fermo stoczoney, inne nastąpiły. Zdaie się, iż z obu stron zgromadzaią regimenta, czekaią posiłkow, chcą bitwę zwieść taką, która sprawę rozstrzygnie.

Generał Monnier kommenderuiący w Ankońskiey twierdzy ruszył z całym woyskiem na pomoc attakowanemu pod Fermo przez Neapolitańczykow Generałowi Rusca, podróż daremną była; po skończoney bitwie nadciągnoł. Z portu pomienionego d. 29. Listopada wyszły pod żagle 3. okręta dawniey Weneckie, prowadząc 3. tysiące żołnierza i wiele ammunicyi do wyspy Corfou.

Nie podobno iest ażeby te statki wniść do portu potrafiły zamkuiętego przez zkombinowaną flotę; w krótce więc odbierzemy ważną wiadomość z Adriatyckiey odnogi. U nas mówią że twierdza Corfou chociażby nie odebrała posiłkow, na rok cały we wszystko iest opatrzona. Woyska Piemontskie, których przybycia wyglądamy od dni kilku, ieszcze do miasta naszego nie wkroczyły.

Nic też pewnego nie wiemy do tych czas, iak i co się stało w Turinie. Powiadaią w prawdzie niektórzy, że miasto zaiely woyska Francuzkie; lecz o tym nie ma rapportow urzędowych. Mniemanie iednak powszechne było, że obywatele poddać się bez odporu nie zechcą. Do twierdzy Coni weszło pokryiomu nie mało Wieśniakow, zamyślaiąc opanować działa wałowe; rzecz się odkryła; zamysł spełzł bez skutku.

*z Genui 6. Grudnia z Gazety Frankfortskiey.*

Rząd nasz pilnie się zarrudnia przygotowaniem rozmaitym do obrony kraiu od napaści Angielskiey i Neapolitańskiey. Zamyślaią podobno nieprzyiaciele attakować Ligurow lądem i morzem, w odnodze Spezzia i Porto-Venere. Znayduiący się na mieyscach zagrożonych Generał Lapoype od dni 4. pisał do Ministra woiennego, iż wszelką ma gotowość; batterye usypał, wzmocnił garnizony.

Miollis przed tym w Mantui, teraz w Sarzana i Massa Carrara kommenderuiący, iak tylko wiadomość odebrał o wkroczeniu woysk Neapolitańskich do Liworny, zgromadziwszy półki swoie opanował stanowisko Saut de la Riche zwane w kraiu Toskańskim, samym położeniem niedobyte, o pół mili od Massa. To uczynili Wodzowie na zasłonę kraiu od nieprzyiacielskiego wtargnienia.

Z drugiey strony prawodawcze Zgromadzenie wnętrzną spokoyność zachować usiłuie. Tym końcem napisano dwie ustawy. Pierwsza Direktorom pozwala oddalić doczesnie z Oyczyzny, albo zatrzymać w areszcie podeyrzanych obywatelow knuiących spiski przeciw teraznieyszemu rządowi. Druga ustawa nierównie iest ważnieyszą, i władzę Direktorom daie nieokreśloną:

Aresztowania lub wypędzenia z kraiu osob rozsiewaiących zmyślone wieści; ogłaszania miast i powiatow Liguryiskich oblężonemi; używania wszelkich srzodkow, po ług upodobania, na zapobieżenie domowym rozruchom; znaglenia obywateiow, a żeby broń i ammunicyą wydali rządowi; odsyłania do woyskowych Tribunałow każdego ktokolwiek okaże się przestępnym.

Prawo pomienione przez miesiąc ieden trwać będzie, Reprezentanci uznaiąc potrzebę; nowe poźniey napiszą. Maytkow naszych na statkach woiennych w Liwornie zabranych odesłano do Genui, pod obowiązkiem niesłużenia przeciw Angliķom i zprzymierzeńcom ich pod czas teraznieyszey woyny.

*z Werony 12 Grudnia z Gazety Berlinskiey.*

Woyska Francuzkie na granicach naszych stoiące, z mieysca ruszyły, formuiąc dwa obozy pod Roverbella i Castellano. Z Mantui wiadomość odbieramy, że wszystkim cudzoziemcom z twierdzy ustępować Kommendant roskazał.

*z Triestu 5 Grudnia z Gazety Berlinskiey.*

Dnia wczorayszego z Ankony do nas przybył statek Duński. Powiada Kapitan, że z pomienionego portu wyszły niedawno pod żagle dwa okręta przedtym Weneckie, i fregata. Maytkow nie wiele miały. Kazano im prowadzić do wyspy Corfou na odsiecz woysko lądowe, chociażby rzecz przyszła z niebespieczeństwem naywiększym. Dotąd nieodebraliśmy urzędowego doniesienia o zaięciu wyspy pomienioney przez zkombinowaną flottę.

*z Lucerne 15 Grudnia z Gazety Berlinskiey.*

Dziennik Direktoryatu Szwaycarskiego zawiera tę wiadomość, iż woyska z naszych współziomkow złożone, które Król Jmć Sardyński utrzymywał na żołdzie swoim, przyłączyły się do armii Francuzkiey we Włoszech. Monarcha pomieniony opuścił Turin z całą familią, według iednych zmierzaiąc do wyspy Sardynii; do Państw Wielkiego Xiążęcia Toskańskiego, iak drudzy powiadaią.

Wyprawę do Piemontu rozpoczęły woyska Francuzkie następuiącym porządkiem. Liczna diwizya wkroczyła do miasta Novarra, udaiąc że daley iść zamyśla. Przyięta, nie mieszkaiąc otoczyła hauptwachy i koszary; żołnierze Piemontscy, iako też dwa bataliony Szwaycarskie, broń złożyły bez odporu. Ztąd Francuzi pod kommendą Generałow Dessoles i Montrichard udali się do Turinu.

Wyżey wspomniony dziennik donosi, że 1 Grudnia Francuzi nad rzeką Tronto Rzymskie Państwo oddzielaiącą od Neapolitańskiego, uderzywszy na 18 tysięcy nieprzyiacioł, odnieśli zwycięztwo, tak dalece iż Rzym opuszczony został. Miasto Viterbo za morderstwa dopełnione na kilku Francuzach, zrabowane, spalone, i zburzone zostało. Trudno tym wieściom dać wiarę. Listy z Mediolanu d. 10 pisane, któresmy wyżey umieścili, żadney wzmianki nie czynią o tych zdarzeniach.

Nasz Direktoryat przesłał zgromadzeniu prawodawczemu pismo Generała en chef Joubert, w którym się zawieraią pobudki i przyczyny krokow nieprzyiacielskich z Piemontem. Twierdzi Joubert, że Dwór Turiński o dostawienie woyska posiłkowego proszony, zciągał regimenta do Oneille i Loano na przyięcie nieprzyiacioł. Przyrzeka obywatelom pomoc i ochronę osoby, maiątek, i Kościoły nietknięte będą.

Tenże Wódz prosił Direktorow naszych o zesłanie do Włoch Kommissarza, któryby nie dozwalał, ażeby Szwaycarskie na żołdzie Sardyńskim regimenta, do nieprzyiacioł Francuzkich przeyść miały. Już przed 15 dniami zgromadzenie prawodawcze kazało pomienionemu woysku stawać w obozie Generała Joubert, za poprzedzaiącym zezwoleniem Króla Jmci.

*Reszta w Dodatku.*

Nro 29.

# DODATEK

## DO

# KURYERA LITEWSKIEGO

z Wilna 29. Grudnia / 9. Stycznia Roku 1799. we Srzodę.

*Dokończenie z Lucerne.*

Teraz, gdy odmienna iest rzeczy postać wysłano do Włoch Kommissarza. Szwaycarowie którzy by roskazom iego posłuszni nie byli, zapisani będą w liczbie nieprzyiacioł narodu. Obowiązaliśmy się traktatem niedawno podpisanym, dostarczyć sprzymierzeńcom naszym 18 tysięcy nowego żołnierza. Rząd Francuzki zlecił Generałowi Schavenbourg zpisać regimento posiłkowe.

*z Stuttgardu 26 Grudnia z Gazety Frankfortskiey.*

Tirolskie listy donoszą, że woyska Cesarskie w pomienionym kraiu rozłożone, pospieszaią do Prowincyi przedtym Weneckich, mianowicie do Werony. Na ich mieysce nastąpią regimenta Czeskie. Twierdzę Philipsbourg do obrony przysposobić kazano. Na ten koniec prowadzą tam z Manheimu wiele ammunicyi i artilleryi; garnizon też znacznie zmocniony został.

*z Auszpurga 24 Grudnia z Gazety Berlińskiey.*

Już temu dni 8, iak woyska Austryackie z Tirolu do Werony ruszyły. Listy z kraiu Cisalpinskiego donoszą o wielkich obrótach armii Francuzkiey. Na rzece Po, tam gdzie się kończy granica Mantuańskiego kraiu, 3 mosty postawiono. Przyczyna niewiadoma; mówią iedni, że tym sposobem ułatwia się odwrót Generałowi Championnet, ieśliby został przymuszony ustępować przed armią Neapolitańską dwakroć liczniejszą.

Drudzy utrzymuią, że Generał Joubert lękaiąc się wtargnienia Austryaków od Legnago, chciał sobie zapewnić ustęp do Ferrary, i złączenie się z armią Rzymską. Prędkie i wielorakie obróty flott nieprzyiacielskich, potężnie trwożą Francuzow. Na odnodze Adriatyckiey ukazuią się pod Ankoną; gdyby tu wylądowały, Generał Championnet pod Macerata zewsząd byłby opasanym.

Z drugiey strony Neapolitańska i Angielska eskadry, grożą wylądowaniem do Genueńskiego kraiu; w tym przypadku Joubert woyska rozrywać musi, osadzaiąc nadbrzeża Genueńskie i Łukieskie. Przybycie Króla Jmci Dwóch Sicilii do Rzymu pewnie d. 29 Listopada nastąpiło. Armia Francuzka wcześnie miasto opuściła. Pozostałey Kawaleryi diwizyą, która wstępu broniła, wpień wycięto.

800. Mieszkańców Rzym opuściło, idąc za Generałem Championnet do Ankony, po większey części urzędnicy nowo wybrani, i nowemu rządowi przychylni. Według listów z Florencyi d. 4. Pisanych; Wielki Xiąże Toskański zawarł traktat przymierza z Królem Jmcią Dwóch Sicilii, pod gwarancyą Króla Jmć Wielkiey Britannii.

*z Rastadu 25 Grudnia z Gazety Berlińskiey.*

Deputacya Rzeszy Niemieckiey na wczorayszym posiedzeniu postanowiła, ostatnią notę Posłow Francuzkich w Aktach umieścić i czekać nowey, w którey przyrzekli wyrazić myśl rządu swoiego względem nadgrodzenia Xiążętom tracącym za Reńskie dzierżawy, przez Sekularyzacyą. Tych Deputowani zatrudniaią się pilnie zpisywaniem szkody przez woynę i traktaty poniesioney.

Powszechne iest rozumienie, że wielu Deputowanych, mianowicie zaś którzy się przeciwili przyięciu Francuzkiego ultimatum, domagać się będą, ażeby artikuł indemnizacyi i Sekularyzacyi, w Ratisbonie był rozbierany, bez pośrednictwa Francyi, która iuż nie ma należeć do wnętrznego w Niemczech urządzenia.

Rzecz godna uwagi, że na pamiętnym posiedzeniu, gdy Deputacya ultimatum wiadome przyimowała, Saski, Bremeński, i Austryacki Posłowie, odwołali się do poprzedzaiącego Conclusum, oświadczaiąc uroczyście, że do tego dzieła i skutkow mogących wyniknąć, nie należą. Posłowie Francuzcy dali wielki obiad Deputowanym, którzy głosow większością napisali pomienione Conclusum.

Biega pogłoska, że w krótce potym ukazali tymze Deputowanym plan sekularyzacyi, nie urzędowym iednak sposobem; wszystkie prawie Xięstwa Duchowne w Niemczech sekularizowane bydź maią, i dane w nadgrodę rozmaitym Xiążętom; wyiowszy kilku możnieyszych, którzy władzę dożywociem i panowanie zatrzymaią. Większa iednak Deputowanych liczba nie chce o sekularyzacyach traktować w Rastadzie, lecz na Seymie Ratysbońskim.

D. 17. Goertz Hrabia Pruski Minister dziś dawał wielki obiad, na którym się znaydowała prawie cała Deputacya, i Francuzcy Posłowię. Jutro Hrabia Metternich do posła Roberieot iest zaproszony. Na ostatnim posiedzeniu postanowiono nie odpowiadać na wiadomą notę; czekamy nowey o sekularyzacyi i indemnizacyi. Potwierdza się cośmy dawniey donieśli, że Deputacya chce rzecz odłożyć do Ratisbony; ponieważ tu Francya nie ma swoiego interessu.

*z Bruxelles 17. Grudnia z Gazety Courier du Bas-Rhin.*

Znaczna rokoszanow gromada ukazała się raz ieszcze w okolicach miast Arschot i Hasselt; diwizya strzelcow konnych przez Generała Jardon wysłana, wszystkich rozproszyła. Wódz pomieniony wzmocnił woysko swoie batalionęm piechoty, i regimentem iazdy z garnizonu naszego. Przed dwóma dniami zprowadzono wielką liczbę insurgentow zabranych w niewolę; kilku rozstrzelano; inni czekaią wyroku sądowego; 16. między niemi iest ranionych.

Codziennie wysyłamy w rozmaite strony młodź do pierwszey rekwizycyi należącą, umundurowaną, i w broń opatrzoną. Wielu naszych współziomkow zaprowadzono na indagacyą do Paryża. Z Flandryi wiadomość odbieramy, że woienne Angielskie okręta ukazały się niedaleko brzegow; Kommenderuiący en chef Generał Bonnard przedsięwziół naydzielnieysze środki, ażeby nieprzyiacioł zamysły w niwecz obrócone zostały.

*z Amsterdamu 14. Grudnia z Gazety Berlińskiey.*

Wszystkim Officyerom morskim, którzy za urlaubem oddalili się do domu, iak nayrychley do okrętow powracać nakazano. Rozumiemy, że flotta w Texel uzbroiona korzystaiąc z wiatru wschodniego, wyidzie pod żagla; nieprzyiaciele oddalili się od brzegow naszych; nigdy pory sposobnieyszey nie było do uniknienia przed ich pogonią.

*z Berlina 27. Grudnia z Gazety Berlińskiey.*

Generał Infanteryi, kommenderuiący w stolicy naszey de Braun umarł w 84. roku życia swoiego; służywszy woyskowo lat 64. Król Jmć roskazał przenieść z Pałacu Sans Souci kollekcyą medalow do tuteyszego gabinetu. Ten dziś liczy 16. tysięcy sztuk starożytnych, 5. tysięcy średniego wieku, 6. tysięcy późnieyszych; &c.